

AVIZUL BĂNCII CENTRALE EUROPENE

din 7 mai 2013

**cu privire la consolidarea rolului instituțional și a independenței Băncii Naționale a României
(CON/2013/31)**

Introducere și teme juridic

La 18 aprilie 2013, Banca Centrală Europeană (BCE) a primit din partea Băncii Naționale a României (BNR) o solicitare de emitere a unui aviz cu privire la un set de propuneri de modificare a Constituției României referitoare la BNR (denumite în continuare „amendamente propuse”).

Competența BCE de a emite un aviz se întemeiază pe articolul 127 alineatul (4) și articolul 282 alineatul (5) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și pe articolul 2 alineatul (1) prima și a treia liniuță din Decizia 98/415/CE a Consiliului din 29 iunie 1998 privind consultarea Băncii Centrale Europene de către autoritățile naționale cu privire la proiectele de reglementare¹, întrucât amendamentele propuse se referă la probleme monetare și banca centrală națională. În conformitate cu articolul 17.5 prima teză din Regulamentul de procedură al Băncii Centrale Europene, Consiliul guvernatorilor adoptă prezentul aviz.

1. Scopul amendamentelor propuse

BNR a pregătit un set de propuneri în contextul revizuirii Constituției României. Pentru stabilitate instituțională și funcțională, Statutul Băncii Naționale a României² (denumit în continuare „Statutul BNR”) va fi inclus în categoria legilor organice³, iar independența și rolul instituțional ale BNR vor fi consacrate în Constituție. Totodată, amendamentele propuse sunt menite să asigure flexibilitatea legislației naționale în ceea ce privește evoluțiile viitoare la nivel european și adoptarea monedei euro prin includerea posibilității reglementării prin lege organică a transferului de atribuții ale BNR către BCE și introducerea monedei euro ca mijloc legal de plată.

2. Observații generale

Din cauza etapelor legislative specifice ale procesului național de revizuire a Constituției, autoritatea care a transmis solicitarea de emitere a avizului invocă motive de extremă urgență și solicită ca avizul BCE să

¹ JO L 189, 3.7.1998, p. 42.

² Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, *Monitorul Oficial al României* Partea I, nr. 582 din 30 iunie 2004.

³ Legile organice sunt legi adoptate de Parlamentul României în domenii de importanță majoră pentru funcționarea statului și nu pot face obiectul delegării legislative către Guvernul României. Legile organice se adoptă cu votul majorității membrilor fiecărei Camere a Parlamentului.

fie emis până la data de 7 mai 2013. BCE dorește să atragă atenția acestei autorități asupra celei de a doua teze a articolului 4 din Decizia 98/415/CE, conform căreia BCE trebuie consultată „în timp util” în cadrul procesului legislativ. Aceasta implică efectuarea consultării într-o etapă a procesului legislativ care să asigure BCE o perioadă de timp suficientă pentru examinarea cu atenție a propunerilor legislative și pentru adoptarea avizului său în versiunile lingvistice necesare și care, de asemenea, să permită autorităților naționale relevante să ia în considerare avizul BCE înainte de adoptarea prevederilor respective.

3. Observații specifice

- 3.1 Amendamentele propuse prevăd că BNR este banca centrală a României, instituție publică independentă și membră a Sistemului European al Băncilor Centrale, și că atribuțiile, administrarea și funcționarea acesteia sunt reglementate prin lege, în conformitate cu tratatele la care România este parte. BCE apreciază introducerea acestor prevederi în Constituția României.
- 3.2 De asemenea, BCE apreciază consolidarea stabilității instituționale și funcționale, precum și a siguranței juridice, asigurată de includerea Statutului BNR în categoria legilor organice³.
- 3.3 Amendamentele propuse introduc o dispoziție constituțională care precizează că o lege organică poate fi utilizată pentru a se reglementa: (a) transferul unor atribuții ale BNR către BCE (articolul 137¹ alineatul (4) litera (a) propus) și (b) înlocuirea monedei naționale cu moneda euro și circulația acesteia din urmă (articolul 137¹ alineatul (4) litera (b) propus). BCE constată că articolul 137¹ alineatul (4) litera (a) propus nu este clar în ceea ce privește atribuțiile BNR avute în vedere pentru transferul către BCE sau momentul la care acest transfer ar avea loc. Articolul 137¹ alineatul (4) litera (a) propus pare să împuternicească Parlamentul să efectueze modificările prevăzute de Raportul de convergență al BCE⁴ în ceea ce privește Statutul BNR necesare pentru asigurarea integrării depline a BNR în Eurosistem⁵. Deși aceste modificări ale Statutului BNR ar trebui adoptate cât mai curând posibil, ele trebuie să intre în vigoare doar la data adoptării monedei euro de către România⁶. Prin urmare, ar trebui clarificată sfera de aplicare a unei posibile legi organice adoptate în conformitate cu articolul 137¹ alineatul (4) litera (a) propus.
- 3.4 Totodată, este necesară modificarea articolului 137¹ alineatul (1) propus pentru asigurarea compatibilității Constituției cu Tratatul și cu Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene (denumit în continuare „Statutul SEBC”) la data adoptării monedei euro de către România. Articolul 137¹ alineatul (1) propus prevede că BNR are dreptul exclusiv să emită însemne monetare, sub formă de bancnote și monede, pe teritoriul României. Această dispoziție nu este consecventă cu Tratatul și cu Statutul SEBC întrucât nu recunoaște dreptul exclusiv al BCE de a autoriza emisiunea bancnotelor euro în Uniune și nu prevede pluralitatea emitenților⁷. În acest

⁴ A se vedea Raportul de convergență al BCE, 2012, p. 253.

⁵ A se vedea Raportul de convergență al BCE, 2012, p. 32.

⁶ A se vedea Raportul de convergență al BCE, 2012, p. 32.

⁷ A se vedea punctul 3 din Avizul CON/2005/38. Toate avizele BCE se publică pe website-ul BCE, la adresa www.ecb.europa.eu.

ECB-PUBLIC

sens, BCE sugerează introducerea în articolul 137¹ alineatul (1) propus a unor trimiteri la Tratat și la Statutul SEBC. În special, articolul 137¹ alineatul (1) propus ar trebui să prevadă că BNR are, în conformitate cu Tratatul, dreptul de a emite însemne monetare sub formă de bancnote și monede. BCE arată că dispozițiile care recunosc dreptul BCE de a autoriza emisiunea de bancnote euro și de a aproba volumul emisiunii de monede metalice euro și faptul că BCE și băncile centrale naționale ale statelor membre a căror monedă este euro pot emite bancnote euro ar trebui să intre în vigoare la data adoptării monedei euro de către România.

Prezentul aviz va fi publicat pe website-ul BCE.

Adoptat la Frankfurt pe Main, 7 mai 2013.

[semnat]

Președintele BCE

Mario DRAGHI